завдяки зв'язку з прецендентним текстом з іншої культури або епохи. Переклад алюзивних заголовків є традиційним – використовується існуючий український цільовий текст. Разом з тим, як показує дослідження, перекладені заголовки досить далекі від оригіналу за семантикою, і нерідко такий переклад важко впізнати знавцю мови-джерела. Це можна пояснити тим, що перекладачі оповідань і перекладачі прецедентних текстів – різні люди, і переклад не завжди узгоджений.

Висунення також може базуватися на парадоксі як прояві ефекту ошуканого очікування. У такому випадку парадоксальний смисл заголовних слів стає зрозумілим завдяки зв'язку двох сильних позицій – заголовка і кінцівки твору. У такому випадку перекладач повинен зберегти єдність, когезію цих елементів тексту.

Третій тип висунення, визначений у нашій роботі, включає лексичну когезію, використання значної кількості лексичних одиниць з одного семантичного поля. Така надмірність лексики у сполученні з синтаксичними повторами сприяє створенню емоційного фону, виділенню певної теми на початку твору. Саме з цієї причини ми включили у дослідження початковий фрагмент роману С.Кінга. І в українському, і в російському перекладах лексична когезія досить успішно відтворена.

Наведені принципи висунення актуалізуються у сучасних письменників різною мірою – окремо або у взаємодії з традиційно прийнятими принципами, як от: парадокс і ефект ошуканого очікування, зчеплення (синтаксичні повтори) і лексична когезія. Перспективи подальшого дослідження полягають у вивченні принципів висунення у поетичних текстах та перекладі мовних засобів висунення у поезії.

Література

Арнольд.И.В. Стилистика. Современный английский язик/ И.В.Арнольд. – М.:Флинта:Наука, 2004. – 384 с. *Кочан І.М.* Лінгвістичний аналіз тексту/ І.М.Кочан. – 2-е вид. – К.:Знання, 2008. – 423 с. *Селіванова О.О.* Лінгвістична енциклопедія/ О.О.Селіванова. – Полтава: Довкілля – К, 2011. – 844 с. *Bednarova-Gibova K.* Non-literary and Literary Text in Translation/ K. Bednarova-Gibova. – Presov:Presov University,2012. – 100 p.

УДК 81'42

ЄРШОВА І.М.

(ССЗШ № 46 з поглибленим вивченням англійської мови ім. В. Чорновола м. Львова)

ПРЕЗЕНТАЦІЯ POWERPOINT ЯК МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ ЖАНР НА УКРАЇНОМОВНИХ ТА АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРНЕТ-САЙТАХ

Стаття присвячена розглядові презентації PowerPoint як мультимедійного жанру на україномовних та англомовних Інтернет-сайтах. Розглядаються комунікативні параметри уроку хімії. Результати дослідження підкріплені прикладами презентації PowerPoint, розміщених на Інтернет-сайтах: http: // www.teacherjournal.com.ua; http // ukrslides.com.ua; http // www. science.pppst. com; http // www. worldofteaching. com.

Ключові слова: мультимедійний жанр, презентація PowerPoint, адресант, адресат.

Ершова И.Н. Презентация PowerPoint как мультимедийный жанр на украиноязычных и англоязычных Интернет-сайтах. Статья посвящена рассмотрению презентации PowerPoint как мультимедийного жанра на украиноязычных и англоязычных Интернет-сайтах. Рассматриваются коммуникативные параметры урока химии. Результаты исследования подкреплены примерами презентации PowerPoint, размещенных на Интернет-сайтах: http: // www.teacherjournal.com.ua; http // ukrslides.com.ua; http // www. science.pppst. com; http // www. worldofteaching. com.

Ключевые слова: мультимедийный жанр, презентация PowerPoint, адресант, адресат.

Yershova I.M. The PowerPoint Presentation as a Multimedia Genre on the Ukrainian and English Websites. The present paper presents the PowerPoint Presentation as a media genre on the Ukrainian and English websites. The communicative parameters of chemistry lessons are considered. The author gives the examples of the PowerPoint Presentations on the websites: http: // www.teacherjournal.com.ua; http // ukrslides.com.ua; http // www. science.pppst. com; http // www. worldofteaching. com.

Key words: multimedia genre, PowerPoint Presentation, addresser, addressee.

Сучасна система освіти постійно оновлюється, зазнає змін. Важливим фактором, що визначає характер змін у системі освіти, є науково-технічний прогрес, який не можливий без комп'ютерних технологій, які постійно вдосконалюються, стають більш доступними.

У навчальний процес все частіше впроваджуються мультимедійні засоби навчання, серед яких важливе місце посідають мультимедійні презентації – послідовність слайдів, які можуть містити текстові та візуальні матеріали (малюнки, фотографії, діаграми, відеоролики). Крім того, показ слайдів може супроводжуватися звуковими ефектами (музикою, мовленням диктора, шумовим оформленням). Однією з таких презентацій є презентація PowerPoint.

Актуальність дослідження визначається тим, що проблематика мультимедійного жанру "Презентація PowerPoint" в навчально-педагогічному дискурсі не висвітлена в науковій літературі.

Об'єкт даного дослідження – педагогічна презентація PowerPoint уроків хімії на Інтернет-сайтах.

Предмет дослідження – комунікативні параметри педагогічної презентації PowerPoint уроків хімії на Інтернет-сайтах.

Мета статті – розглянути комунікативні параметри презентації PowerPoint уроків хімії на україномовних та англомовних Інтернет-сайтах: http: // www.teacherjournal.com.ua; http // ukrslides.com.ua; http // www. science.pppst. com; http // www. worldofteaching. com.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких ***завдань:***

– стисло розглянути поняття мовленнєвого жанру у лінгвістиці;

– проаналізувати презентацію Powerpoint як мультимедійного жанру за комунікативними параметрами.

Інтенсивне вивчення мовленнєвих жанрів призвело до створення нового напрямку – жанрознавства (генології, генристики): Є.В. Акулова, Н.Д. Арутюнова, М. Баліцька, А.Г. Баранов, Ф.С. Бацевич, В. Бхатія, А. Вежбицька, А. Вількон, Ст. Гайда, В.Є. Гольдін, О.І. Горошко, В.В. Дементьєв, О.В. Дерпак, С. Дьоннінгхаус, І. Довганюк, Х. Дяків, Т.В. Дубровська, І.М. Єршова, Р.Д. Карамишева, М.Н. Кожина, О.В. Кощєєва, Є. Маліновська, Т.В. Матвєєва, А. Паславська, А.Г. Пастухов, Н.Б. Рогачова, В.А. Салімовський, К.Ф. Сєдова, О.О. Селіванова, Дж. Свейлз, І.В. Труфанова, А.М. Чеберяк, М.Ю. Федосюк, О.Й. Шейгал, О.С. Шлапаков, Т.В. Шмельова, Т.В. Яхонтова та ін.

Досліджуються різні аспекти мовленнєвих жанрів у сучасному мовознавстві: лінгвістичні аспекти (Л.В. Балашова), текстові особливості (І.М. Борісова), стилістичні аспекти (М.Н. Кожина, В.А. Салімовський), психолінгвістичні аспекти (К.Ф. Сєдов), когнітивні аспекти (А.Г. Баранов), культурологічні аспекти (А. Вежбицька), мовленнєві жанри і концепти (В.В. Дементьєв, В.В. Феніна), мовленнєві і риторичні жанри (Т.В. Анісімова), мовленнєві жанри і педагогіка (Т.А. Ладиженська), мовленнєвий жанр і гендер (О.І. Горошко, А.Н. Саєнко) тощо.

Заснував лінгвістичну генологію Михайло Бахтін (1895-1975), який у 50 рр. XX ст. створив оригінальну лінгво-філософську концепцію мовленнєвих жанрів, яка охоплює "типові моделі побудови цілого", усі можливі форми вияву типових форм висловлювань [Бахтин 1979, с. 257].

В.Є. Гольдін зазначає, що поняття "мовленнєвий жанр" ніби "втиснуте" між поняттями мовленнєвого акту, текстового типу, тональності спілкування тощо [Гольдин 1999, с. 5].

Ф.С. Бацевич пропонує визначати мовленнєвий жанр як прийняті в конкретних ситуаціях і призначені для певного змісту типові способи побудови мовлення; розгорнуту мовленнєву побудову, яка складається з кількох (іноді значної кількості) мовленнєвих актів, ілокутивна сила котрих підпорядкована певній стратегії й тактиці адресанта; еталон соціально значимої взаємодії, типізовані форми мовленнєвої комунікації [Бацевич 2005, с. 228].

Як зазначають В.В. Дементьєв і В.В. Феніна, теорія мовленнєвих жанрів пропонує універсальний підхід до мовленнєвої поведінки людини, механізмів породження та інтерпретації мовлення. У межах цієї теорії знаходимо спроби вирішення чи не найскладнішої проблеми лінгвістики мовлення – пошуку єдиних критеріїв чіткого аналізу найбільш неупорядкованого матеріалу на ґрунті моделі мовленнєвого жанру, запропонованої

М.М. Бахтіним [Дементьев, Фенина 2005, с. 7-8].

Зупинимось детальніше на аналізі презентації Powerpoint як мультимедійного жанру.

Комунікативна мета адресанта (учителя) мовленнєвого жанру презентації PowerPoint на уроці хімії полягає у наданні певної інформації адресатові про хімію як навчальний предмет; систематизуванні засвоєних знань; формуванні навиків самоконтролю; формуванні інтересу до пізнання навколишнього світу; формування навичок характеристики фізичних і хімічних властивостей речовин; визначенні молекулярної та структурної формули речовин; формуванні навичок роботи з періодичною системою хімічних елементів; формуванні хімічної мови (формуванні навичок роботи з хімічними речовинами, вмінні характеризувати хімічні властивості речовин за допомогою хімічних реакцій і оцінювати результат пізнання); підвищенні пізнавальних інтересів до вивчення хімії, шляхом ознайомлення з цікавими фактами, дослідами тощо; моделюванні процесів, які в звичайних умовах неможливо відтворити; демонстрації хімічних експериментів з небезпечними, токсичними, вибуховими реактивами; формуванні вміння самостійно проводити досліди, дотримуючись правил техніки безпеки, грамотно описувати спостереження, правильно робити висновки; створенні проектів; формуванні активної життєвої позиції; розвитку спостереження, аналізу та систематизації інформації; розвитку уважності, активності, кмітливості, фантазії та творчих здібностей; розвитку наполегливості та працелюбності, здатності обирати оптимальні рішення; розширенні власного світогляду; стимулюванні адресата; заохоченні адресата працювати на уроці через активізацію пізнавальної діяльності учнів; вивченні вчених, які зробили значний внесок у вивченні хімії; використанні теоретичних знань при розв'язуванні задач; наданні навчально-методичної допомоги школярам у самостійній роботі над навчальним матеріалом; надбанні досвіду використання інформаційних технологій.

Таким чином, презентація PowerPoint належить до інформативних мовленнєвих жанрів.

Комунікативний смисл презентації PowerPoint уроку хімії можна сформулювати так:

"Я, учитель хімії, сутність уроку бачу саме таким чином".

Мовленнєвий жанр "презентація PowerPoint" завжди має **адресанта** та **адресата.** У ролі адресанта є вчитель, а в ролі адресата – учні.

- Адресант є офіційною особою, уповноважений певним навчальним закладом, тобто він має право творити певний дискурс;
- Він фахівець у галузі хімії, знає такі речі, які невідомі школярам;
- Він є зацікавленою та творчою людиною, незважаючи на різницю у віці, соціальний статус тощо;
- Він має повноваження передавати учням знання, вміння, навички, розвивати учнів, впливати на адресата, його почуття, інтелектуальне удосконалення, оцінювати дії, поведінку, знання та успіхи учнів.

Учителі використовують у презентаціях елементи соціально-психологічного тренінгу, зокрема, правила роботи в групах, за допомогою яких учитель сподівається на досягнення у певній групі учнів атмосфери довіри та співробітництва:

- Слухати і чути (один говорить – усі слухають);
- Бути позитивним;
- Бути активним;
- Говорити тільки за темою від свого імені;
- Говорити коротко, по черзі;
- Дотримуватись регламенту.

Тренінгова форма навчання розвиває здатність дитини до пошуку нових знань, до творчості, допомагає здійснити інтелектуальний прорив тощо.

Тренінг – це насамперед навчання, що спирається на досвід людини, а також допускає, що присутні на тренінгу люди, крім одержаної нової інформації, мають можливість відразу ж використовувати її на практиці, виробляючи нові навички.

Тренінгова форма навчання базується на методиці участі. Це означає, що вся група є

активною учасницею навчання, тому учні можуть поділитися й обмінятися між собою своїми знаннями і проблемами, а також разом шукати оптимальне рішення.

Суттєвою перевагою методики є те, що вона дає унікальну можливість вивчити складні або емоційно значимі питання в безпечній обстановці тренінгу, а не в реальному житті, із його загрозами та ризиком [Безпальча 2007, с. 88-89].

Адресат є активним учасником, який створює власні проекти та презентує їх на уроках хімії.

Презентація PowerPoint складається з трьох композиційно-тематичних блоків: вступу, основної (інформаційної) та висновкової частини.

Вступна частина – це динамічний та ефектний вступ, який має емоційно спрямований характер. Завдання цієї частини презентації – привернути увагу учнів до ключових проблем уроку, пов'язати матеріал уроку з попередніми темами. Презентація PowerPoint містить тему уроку, мету та завдання і власне інформаційну частину.

Основна (інформаційна) частина охоплює ознайомлення учнів з видатними хіміками та їхніми внесками в науку, визначенні хімічних термінів, молекулярних і структурних формул речовин, характеристику хімічних елементів (знаходження в природі, фізичні та хімічні властивості, добування, застосування) тощо (див. " Хімічні властивості альдегідів", рис. 1. та "Сполуки", рис. 2).

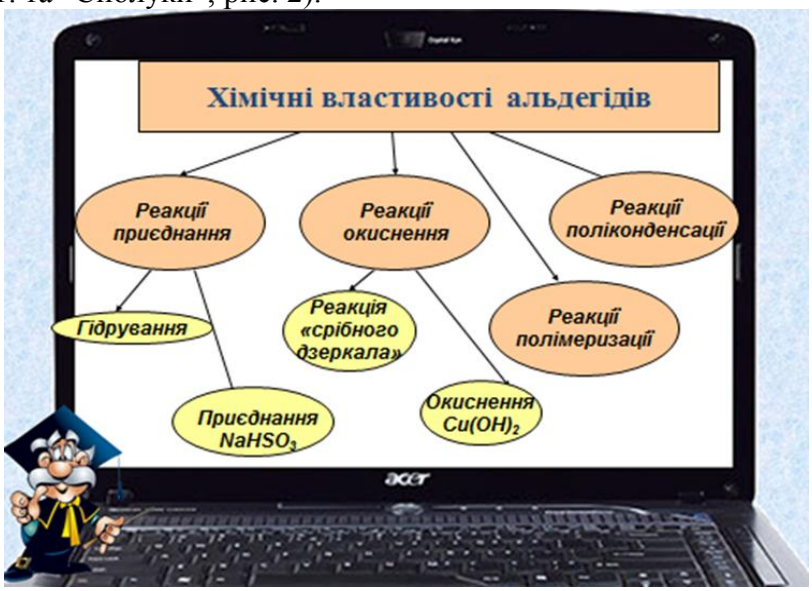

Рис. 1. Хімічні властивості альдегідів

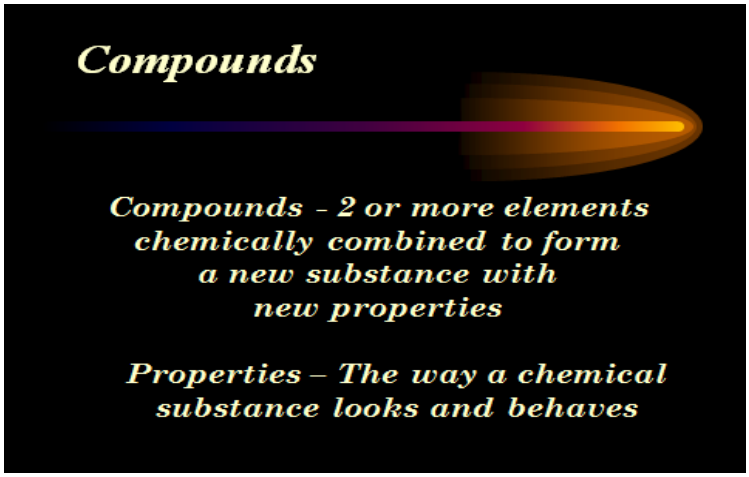

Рис. 2. Сполуки

Висновкова частина уроку охоплює:

1. Пісумки уроку:

- *Рівняння хімічної реакції складається на підставі закону збереження маси речовин.*
- *Рівняння хімічної реакції, або хімічне рівняння, показує: а) які речовини беруть участь у реакції; б) які речовини утворюються; в) які співвідношення речовин;*
- *Підбирання коефіцієнтів у рівнянні хімічних реакцій ґрунтується на тому, що число атомів елементів не змінюється під час перебігу хімічних реакцій, оскільки атоми зберігаються.*
- *Aluminum and Titanium both have a low density which means they are light weight for their size;*
- *They resist corrosion;*
- *They cannot be extracted by reduction;*
- *Extraction is expensive because there are several stages involved.*

2. Оцінку результату діяльності адресата:

Оцініть результат своєї діяльності:

Задовільно – червоний прямокутник, добре – синій прямокутник, відмінно – зелений прямокутник.

3. Враження від уроку:

На уроці я дізнався…

На уроці я навчився …

На наступному уроці я хочу…

Найбільший мій успіх сьогодні це …

Мої враження від уроку…

4. Похвалу:

Молодці! Well done!

5. Подяку:

Дякую за урок! Дякую за увагу! Thank you! Thank you for watching!

6. Домашнє завдання:

Скласти кросворд з ключовим словом "амфотерність".

Complete the worksheet on questions on Limestone for the next lesson.

7. Закінчення:

На сьогодні заняття закінчено. The End!

Закінчення може містити карикатуру (див. "Карикатура", рис. 3).

Рис. 3. Карикатура

Таким чином, презентація PowerPoint уроку хімії – це комплексний інформаційний мультимедійний жанр, який дозволяє об'єднати візуальні, звукові та анімаційні ефекти та надає можливості адресату (учням) створювати власні проекти, формує вміння у адресата самостійно проводити досліди, дотримуючись техніки безпеки, формує навички роботи з періодичною системою хімічних елементів та сприяє формуванню хімічної мови (формуванні навичок роботи з хімічними речовинами, вмінні характеризувати хімічні властивості речовин за допомогою хімічних реакцій і оцінювати результат діяльності),

моделюванні процесів, які в звичайних умовах неможливо відтворити, демонстрації хімічних експериментів з небезпечними, токсичними і вибуховими реактивами.

У цій статті були зроблені лише перші спроби розглянути та проаналізувати презентацію PowerPoint як мультимедійного жанру за комунікативними параметрами на Інтернет-сайтах, на прикладі уроку хімії. ***Перспективу подальшого нашого дослідження*** вбачаємо у вивченні субжанрів презентації PowerPoint на уроках хімії, рідної та іноземної мов тощо.

Література:

Бахтин М.М. Проблема речевых жанров / М.М. Бахтин // Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979. – С. 237-280. *Бацевич Ф.* Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи / Ф. Бацевич. – Львів: ПАІС, 2005. – 264 с. *Безпальча Р.* Технологія попередження конфліктів / Р. Безпальча. – К.: Главник, 2007. – 128 с. *Гольдин В.Е.* Проблемы жанроведения / В.Е. Гольдин // Жанры речи: Сборник научных статей. – Саратов Изд-во ГосУНЦ "Колледж", 1999. – Вып. 2. – С. 4-7. *Дементьев В.В., Фенина В.В.* Когнитивная генристика: внутрикультурные речежанровые ценности / В.В. Дементьев, В.В. Фенина // Жанры речи: Сборник научных трудов – Саратов Изд-во ГосУНЦ "Колледж", 2005. – Вып. 4. Жанр и концепт. – С. 5-34.

УДК 811.111'42

ИГИНА З.А.
(*Нежинский государственный университет имени Николая Гоголя*)

УСЛОВНЫЕ ПРОСТРАНСТВА И КОНСТРУКТИВНЫЕ ОБЪЕКТЫ В ЛИНГВИСТИЧЕСКОМ ИССЛЕДОВАНИИ

Статья посвящена объяснению метода организации топики на материале художественного произведения. Рассмотрена трансформация оригинальной античной концепции топики в современных исследованиях. Составной элемент топики, топос, представлен в статье как конструктивный объект, что подтверждено указывающими на него языковыми единицами.

Ключевые слова: топика, топос, фокусирование, рефлексивное выворачивание

Ігіна З.О. Умовні простори й конструктивні об'єкти в лінгвістичному дослідженні. Статтю присвячено поясненню методу організації топіки на матеріалі художнього твору. Розглянуто трансформацію оригінальної античної концепції топіки в сучасних дослідженнях. Складовий елемент топіки, топос, репрезентований у статті як конструктивний об'єкт, що підтверджено мовними одиницями, які на нього вказують.

Ключові слова:топіка, топос, фокусування, рефлексивне вивертання

Ihina Z. Conventional spaces and constructive objects in linguistic analysis. The article is dedicated to elaborating on a method targeted at organizing a certain conventional integral space that systematizes elements of a fiction work for their further explanation. The original Aristotelian theory is viewed as the one transformed in modern research into a chain of steps signalizing mental operations with topoi. A topos is represented in the article as a constructive object, which fact is proved by language units denoting it.

Key words: topoi, topos, focusing, reflexive reversing

Цель данной статьи состоит в поэтапной организации условного пространства (топики) с плавающим (нечетким) смысловым центром, обозначенным случайным набором языковых единиц, – здесь им является непосредственный **объект** исследования – некое "место" (топос), названное "the Voice" и требующее разъяснения. Этапы организации одновременно являются способом выявления центра и определения его свойств, т.е. пространство и "место" внутри него необходимо взаимообусловлены и составляют единое целостное образование. **Предмет,** соответственно, представлен языковыми единицами, указывающими на свойства объекта, посредством которых он может быть разъяснен. Цель предполагает выполнение следующих **заданий**: раскрыть значение основополагающих для исследования терминов "топика" и "топос"; описать этапы организации топики; обосновать сущность объекта исследования как конструктивного образования.

Термин "топика" восходит к одноименному трактату, посвященному общим принципам диалектики спора [Аристотель 1978, с. 352-355]. Так, публичный участник спора – оратор – полагался успешным при условии владения, в частности, техникой (греч. τεχνικός, τέχνη – искусство, умение) извлечения нужных ему аргументов из актуальных для тематики спора